

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Per adjunctionem, num. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

Dico, augmentum fundi factum per latentem alluvionem esse tuum, per patentem esse prædicti tui vicini.

4. Rursus insula, quæ per alluvionem solet de novo nasci, nasci potest primo in alto mari, quod nullius domini fit: secundo in medio fluvio: tertio in eodem fluvio, sed prope tuum agrum: quarto in eodem fluvio, sed prope agrum vicini. His positis

Dico in hanc sententiam: si primum, **Insula est primi occupantis**: si secundum, dividatur inter te, & illum, qui est e regione positus: si tertium, erit tua, etiam si deinde sensim, & latenter extendatur usque ad vicinum: si quartum, erit vicini, ejusdemque erit similis latens extensio.

5. Denique sic ajo. Si alveus fluvij divertat in aliam partem, novus alveus fiet publicus, vel ejus, cujus erat fluvius; antiquus vero accrescit ijs, qui agros utrimque habent. Quod si fluvius ex tuo agro insulam faciat, nemo dubitat, insulam illam esse tuam.

6. Hæc vel sancita sunt in varijs legibus, vel ex illis deducuntur, quas vide passim apud Doctores c: apud quos etiam invenies, an hæc accrescant usufructuario, an domino proprietatis, an emphyteutæ, an feudatario? quæ sunt quæstiones pertinentes ad Iuris peritos.

b Quos affert Mol. l. cit. alijque passim. c Mol. fo. 1. d. 57. Delugo t. 1. de Iust. d. 6. sect. 13. a num. 157.

Per adjunctionem.

7. Querimus, an quando aliquid alienum adnectitur tuæ rei, totum fiat tuum; v.g. partem vestis pretiosæ alte-

rius, confuis tuo vestimento, vel gemmam alienam tuo annulo inseris, an tota vestis, annulusque fiant tua? tua esse, colligitur ex §. *Quod si partem*, *Instit. de rerum divisione*, cum obligatione tamen, ut semper supponimus, reddendi domino æstimationem suæ rei.

8. Verum sic est distinguendum: vel primo, res aliena non potest separari, salva tota re, ut si non purpureæ vestis pars, sed lanæ, seu fila purpurea aliena fuerint intexta cum tuis alijs filis, vestemque composuerint, & tunc non dicetur purpura adjuncta tuo vestimento, sed vel admixta cum tua, vel confusa in tuo, quia pars tua separari nequit, salvo vestimento; immo non raro, nec discerni poterit, ut si ejusdem rationis colorisque essent tua, & aliena fila; atque de hoc loquitur §. citatus, & nos à num. 11. loquemur: sicuti de admixto dicemus à num. 15.

9. Vel secundo res aliena potest discerni, ac separari à tua; & tunc verè dicitur adjuncta, & ejus tractatio pertinet ad hunc numerum; in quo casu omnis æquitas requirit e, ut pars illa adjuncta remaneat sui domini: cum enim partis illius dominium numquam dominus amiserit, & ex alia parte discerni & separari possit, cur non sit separanda, ac domino restituenda?

d Delugo t. 1. de Iust. d. 6. sect. 13. num. 160. e Dicastill. lib. 2. de Iust. tr. 2. d. 5. d. 9. num. 184. & 190.

10. Sed quid dicendum de ædificijs & plantis, quæ solo adiunguntur? Respondeo, ut ædificij dominus f. fias, debes in proprio solo illud construere; nam si in alieno, ejus erit ædificium, cujus est solū, modo dominus soli tibi solvat

soluat expensas, si bona fide processisti; nam si mala, nihil tibi debebitur.

§. cum in tuo. *Instit. de rerum divis.*

Idem dicitur in plantis, Domino nimirum soli eas cedere, compensatis tibi expensis, si bona fide plantasti: nam si mala, nihil merito habebis.

§. si Titio. *Instit. de rerum divisione, lege Castrop. de iust. in genere d. unica p. 20.*

Per Confusionem.

11. Tunc res tua & mea dicuntur confundi, quando non potest ex ipsis jam confusis assignari ulla pars, quæ non sit mea, & non tua. Misces v. g. vinum tuum cum vino meo, vel tuum lac cum meo lacte: assignarene poteris hanc v. g. guttam esse tuam, hanc esse meam? non ita. Pari modo, si ex tuo vino & melle meo fiat mulsum, si ex tuo ære & meo argento vel auro fiat æs Corinthium, ex tuis & meis medicamentis fiat emplastrum, ex tuis & meis lanis, ex tuo & meo serico intexatur vestis: tunc autem dicitur admisceri, quando potest assignari, quæ pars sit mea, quæ tua, licet à me dignosci facile nequeat, v. g. ex frumento tuo admixto cum meo, potes accipere hoc granum, v. g. de quo verum est dicere, hoc fuit, seu est ex tuo frumento, vel vere est ex meo, licet à nobis propter admixtionem factam non dignoscatur: non potes autem accipere vnam guttam, v. g. in mulso, & sic dicere, hæc gutta est solum mel, est solum vinum, & consequenter, est so-

lum tuum &c. De admixtione mox; hic enim de confusione loquendum est, de qua sic distingue.

Vel confusio inducta fuit primo, utroque Domino consentiente; vel secundo, casu; vel tertio, altero solum sic volente, nesciente vel nolente altero: si primo ac secundo modo *h*, totum conflatum erit utriusque, quia consensus reciprocus, vel casus ille id videtur præstare, & ad Iudicem pertinebit, dividere pro rata partium. Si tertio *i* modo, ad illum pertinet dominium, qui operam & maiorem partem materiæ apposuit, quibus tertium illud corpus conflatum est: quare illud mulsum, æs, emplastrum, vestis, tui erit dominij, si tua opera tuaque maiore parte materiæ illa sint facta, cum obligatione tamen reddendi æstimationem partis materiæ alienæ; ratio est, quia accessorium sequitur principale: principalior autem in his est opera tua, & pars notabilis tuæ materiæ, quàm sola pars materiæ alienæ, ergo &c.

h *Castrop. de iust. in genere d. unica p. 21. num. i. Item ibid.*

12. Dixi (notabilis) nam si v. g. parvam mensuram mellis tui misceres cum magno dolio alieni vini, vel parum purpuræ tuæ cum multis alienis, cum parum pro nihilo reputetur, nec vinum esset *l* tuum, nec vestis: tunc enim cum tua pars sit accessoria, illa aliena principalior, alterius erit dolium & vestis, cum obligatione reddendi tibi æstimationem exiguam illius purpuræ & mellis.

l *eo modo, inquit Axor apud Di-cast. lib. c. n. 185. quo nimis parva*
X x 13. Non